

Alois (1861 – 1925) a Vilém (1863 – 1912) Mrštíkové: Maryša (1894)

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Kompozice;

3. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

4. Námět, témata, hlavní motivy;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti;

MARYŠA (vyjde ze zahrádky a zavírá za sebou branku).

LÍZAL (bere ji za ruku). Co to máš?

MARYŠA. Petržel. (V celém svém chování jeví bázeň a zlou předtuchu.)

LÍZAL (pustí jí ruku). Jakkpak, Maryško, což – (měkce) na vdavky nemáš ešče chuť?

MARYŠA (utrhne se). Co by! (Rozhodně.) Já se ešče nechcu vdávat.

LÍZAL. No mlč, máš už čas. Na svatýho Barnabáška už ti bude dvacet let.

MARYŠA (hodí sebou a ustoupí ke dveřím). Eh, nechte marných řečí. (Má se k odchodu, najednou se obrátí ve dveřích.) A co za ženicha? Keho?

LÍZAL (krotí se). No, ani bys neřekla. Hádej!

MARYŠA (svěsí hlavu a přemýšlí).

LÍZAL. Nění daleko odtád' - -

MARYŠA (vzhlédne po Lízalovi).

LÍZAL. A má mlén.

MARYŠA (vytáhne se v těle a zasvítí očima. – Zděšeně.) Snád' ne- - -

LÍZAL (kývne hlavou radostně). Vávra je to - - -

MARYŠA (vyjeveně a polozmateně). Vdovca? (Dá se do trpkého, ne bujného, ale dosud ještě bezstarostného, jasného smíchu.) Vdovca? Se třema dětima? (Zase se divoce směje.) No to ja! –

LÍZAL (rozzlobeně sebou trhne). No co – vdovec nevdovec, ale je dobré, statečné muž –

MARYŠA (zaraženě, zvážní uprostřed nejhlubšího smíchu, pustí kliku u dveří a temně). Snád' to nemyslíte doopravdy?

LÍZAL (stále více pod sebe a k sobě víc než k Maryši). Co bych nemyslel?! Mně se líbí. Nepije, nekarbaní – chlapík jako dub – každá žena může se s ním dobře mět.

MARYŠA (kysele). Enem že jé žádná nechce. Nebožku bil a děvečky si o něm povídajó všelijaký věci. Že se nestydí. – Děti má tři a ještě poměšlí na svobodno děvčicu- - - (...)

MARYŠA. (vzdorně). Vávru já si nevezmu!

LÍZAL (podrážděně). A Francka – teho žebráka bys chcela?

MARYŠA. Šak sem neřekla – že chcu.

LÍZAL. Ale chodí za tebo. – Myslíš, že to nevím? Myslíš, že su slepé a hluché? – Šak už temu bude konec. Ať ide žebrota, odkád' přišla. Ať si hledá žebrotu a neleze na půllán. Vávru si vemeš! (Krotí se k mírnosti.) Takové statek, takové mlén! Kam dáváš rozum, děvčico, kam's dala oči?

MARYŠA (plačky a vzdorovitě). No, víte, děléte si, co chcete- - - ale já –

LÍZAL (ji zakřikne). Mlč! (Bere hůl.) Tak budeš dělat, jak já poročím. A včil si di!

MARYŠA (chce něco říci, ale pak sebou trhne a bouchne za sebou dveřmi).

LÍZAL (sám). Zpropadený děvčisko! (Vstává.) Ah! – Máma taky tak dělala a dnes je jako hodina.

II. Nebeletristický text:

- A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;
- B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Afrodiziakum, které opravdu funguje: drahé auto

14. dubna 2009 14:50

Muži v drahých autech jsou pro ženy daleko přitažlivější než ti, kteří jezdí v obyčejných vozech. Zjistila to britská studie. U mužů přitom vůz, kterým jezdí jejich vyvolená, při výběru nehraje žádnou roli.

Vědci ukazovali ženám ve věku 21–40 let dvě různé fotografie téhož muže. Na jedné seděl za volantem [vozu](#) Bentley Continental GT, na druhé pak řídil postarší Ford Fiesta.

Ženy si jako atraktivnějšího vybraly ve většině případů muže za volantem bentleye. Studie se zabývala i stejnou situací, kde si ale pohlaví prohodila role. Z ní vzešlo, že ženy svou atraktivitu drahým automobilem nezvyšují. Muži se i v případě, kdy žena řídí drahý vůz, soustředí na její vzhled.

Průzkum tak potvrdil odvěkou pravdu o tom, že u žen hraje při výběru muže krom vzhledu velkou roli i jeho společenské postavení a hmotné zabezpečení, zatímco muži vybírají své partnerky především okem.

Autoři studie se navíc snaží bránit před nařčeními, že objevili jen známou pravdu. Doktor Michael Dunn z univerzity v Cardiffu si totiž spíše chtěl ověřit, zda se náhodou v tomto smyslu preference [lidí](#) neposunují jiným směrem. V poslední době totiž výrazně přibývá řidiček v drahých autech, a tak se snažil zjistit, zda nezačínají muži majetku ženy připisovat větší důležitost, zatímco u žen by naopak majetek muže mohl hrát [menší](#) roli.

"Ženy se soustředí na otázky bohatství a společenského postavení, protože pokud jim to muž nabídne, je pravděpodobné, že je v dobré kondici zplodit zdravého potomka," říká vědec.